

Pismo uredništvu/Letter to the editor

NEVROLOŠKA SLUŽBA SPLOŠNE BOLNIŠNICE V SLOVENJ GRADCU V OBDOBJU 1984 DO 2000

Franc Kotnik

Interni oddelek - nevrološki odsek, Splošna bolnišnica, Gosposvetska 1, 2380 Slovenj Gradec

Od leta 1955 je v ZD Ravne na Koroškem občasno prihajal opravljati ambulantne nevropsihiatrične preglede prim. Pečko iz Maribora. Tedenske ambulante je imel nato od leta 1965 do 1977 in takrat je opravljal tudi konziliarne preglede v bolnišnici Slovenj Gradec. Kasneje so bolnike, ki so potrebovali nevrološko oskrbo, pošiljali v Maribor, Celje ali v Ljubljano. V Splošni bolnišnici Slovenj Gradec je bila redna nevrološka dejavnost uvedena januarja 1984, ko sem po opravljenem specialističnem izpitu (specializacijo sem opravljal v bolnišnici Celje in na nevrološki kliniki v Ljubljani) pričel s samostojnim delom na internem oddelku, kjer sem se zaposlil konec leta 1979. Po dogovoru med vodstvom bolnišnice in zdravstvenimi domovi na Koroškem bi moral nevrolog opravljati 50% dela za bolnišnico in 50% za ambulanto.

Od začetka obsega dejavnost tri področja: delo v nevrološki ambulanti, delo na oddelku in konzilij.

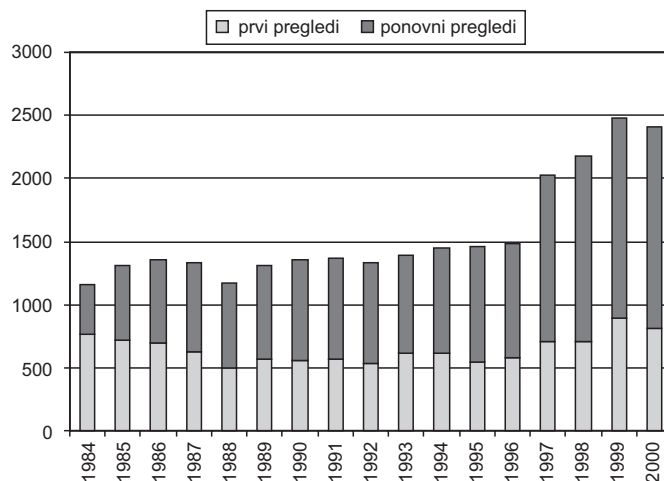
Nevrološka ambulanta je dobila svoje prostore že leta 1984, ko je bil v ta namen preurejen prostor bivšega arhiva v pritličju internega oddelka. Ambulantni prostori obsegajo ambulanto, administrativni del z arhivom in manjšo čakalnico. Prvih nekaj let je delo v ambulanti potekalo dvakrat tedensko, nato trikrat, zadnja štiri leta pa vsak dan. Zaradi lažjega usklajevanja dela med oddelkom in ambulanto poteka ambulantno delo od 10. do 14. ure. Enkrat mesečno imam ambulanto za bolnike z epilepsijo. Poleg zdravnika je zaposlena v ambulanti administratorica, tako da dobijo bolniki izvid takoj. Medicinske sestre v ambulanti nimamo. Število pregledanih bolnikov je naraščalo s povečanim številom ambulantnih ur. V zadnjih treh letih se je ustalilo na ravni, čez katero ob upoštevanju le enega zaposlenega zdravnika in ne da bi trpela strokovnost skoraj ni več mogoče.

Tabela 1 prikazuje število pregledanih bolnikov v nevrološki ambulanti, pri čemer prva številka pomeni število bolnikov, ki so bili sploh prvič pri nevrologu.

Tab. 1. Število pregledov v nevrološki ambulanti v letih od 1984 do 2000.

Leto	Prvi pregledi	Ponovni pregledi	Skupaj
1984	767	390	1157
1985	714	591	1305
1986	694	662	1356
1987	627	703	1330
1988	499	671	1170
1989	567	739	1306
1990	553	807	1360
1991	573	795	1368
1992	532	803	1335
1993	615	772	1387
1994	615	836	1451
1995	550	908	1458
1996	575	906	1481
1997	707	1324	2031
1998	707	1468	2175
1999	896	1588	2484
2000	815	1594	2409

Slika 1 grafično ponazarja podatke, ki so navedeni v tabeli 1.

Sl. 1. Število pregledov v nevrološki ambulanti v letih 1984 do 2000.

Delo s hospitaliziranimi bolniki poteka v okviru internega oddelka vsak dan od 7. do 10. ure. Načrtovane sprejeme naredim sam, večina bolnikov pa je sprejeta prek dežurne internistične ambulante. Sprva je bilo oskrbi nevroloških bolnikov namenjenih sedem postelj, že leta 1987 pa se je to število v soglasju s takratnim predstojnikom prof. Raišpom povečalo na deset. Z odredbo direktorja bolnišnice prim. Plešivčnika je bil 1.7.1997 ustanovljen samostojni nevrološki odsek, ki je bil in je še organizacijsko in kadrovsko vezan na interni oddelek. Od takrat vodimo samostojno statistiko tudi za hospitalizirane bolnike. Nevrološki odsek je lociran v prvem nadstropju internega oddelka in obsega sobe 112, 113, 115 in 116. Po zadnji racionalizaciji ima devet bolniških postelj. Ob delni obnovi prostorov leta 1998 je bila soba 115 urejena za intenzivno nego z možnostjo enostavnega monitoringa. Najtežji bolniki so še vedno sprejeti v intenzivno terapijo internega oddelka, kjer jih obravnavam skupaj z internisti.

Strukturno predstavljajo približno 40% bolniki s cerebrovaskularnimi boleznimi, sledijo bolniki z epilepsijo, drugimi motnjami zavesti in omotičami, multiplo sklerozo, lumboishialgijo ter meningitisi. Slednje diagnoze govorijo v prid temu, da se na nevrološkem odseku zdravijo tudi tako imenovani »mejni primeri«, kar je razumljivo, če upoštevamo, da v ustanovi ni infektologa. Zdravljenje bolnikov z boleznimi lokomotorne aparata je posledica obdobja, ko v ustanovi še ni bilo ortopeda. V zadnjih letih se število teh bolnikov zmanjšuje.

Ko so bili v terapijo multiple skleroze uvedeni interferoni, smo jih pričeli uporabljati tudi pri nas. Trenutno je na področju

Koroške enajst bolnikov, ki izpolnjujejo kriterije za to terapijo. Vsi so se usposobili za samoinjiciranje zdravila na našem odseku.

V tabeli 2 je prikazano število hospitaliziranih bolnikov in število realiziranih bolnišničnooskrbnih dni od 1.7.1997.

Tab. 2. Število hospitaliziranih bolnikov in ustvarjenih BOD.

Leto	Število hospitaliziranih bolnikov	Število BOD-ov*
1997**	242	2092
1998	411	3715
1999	369	3423
2000	402	3787

* BOD = bolnišničnooskrbni dan

** od 1. 7. 1997 do 31. 12. 1997

Za potrebe internega in drugih oddelkov bolnišnice ter specialističnih ambulant opravi letno okrog 200 konziliarnih pregledov. Najmanj jih je bilo leta 1988, le 175, in največ leta 1998, ko jih je bilo 246. Arhitekturna posebnost vhoda v nevrološko ambulanto in dejstvo, da je veliko bolnikov z nevrološko boleznijo nepomičnih, pomenita, da moram večino teh bolnikov pregledati na oddelkih, kar predstavlja dodatno časovno obremenitev.

Diagnostika in sodelovanje. V prvih letih je bila diagnostika v naši ustanovi omejena, postopoma pa smo pričeli uvajati nove preiskave in trenutne možnosti so solidne. Od leta 1984 poteka osnovna rtg diagnostika in pregled likvorja vključno z določitvijo IgG indeksa. Določamo tudi nivo nekaterih anti-

epileptikov v serumu. Leta 1989 so v naši ustanovi naredili prvo mielografijo (do tedaj smo bolnike vozili v Celje), leta 1990 pa prvo katetersko štirižilno možgansko angiografijo. Prvi EEG smo posneli 18. 3. 1990. Do tedaj so bolniki na to preiskavo morali hoditi v Velenje, Celje, Maribor in v Ljubljano. Letno opravimo od 350 do 400 preiskav za odrasle, potrebe pa so večje. Od leta 1996 imamo možnost posneti CT glave in hrbtenice, zadnje leto pa tudi UZ vratnih arterij. Nimamo pa EMG in na to preiskavo se morajo bolniki voziti v Velenje, Celje, Maribor ali Ljubljano. VEP in SEP opravljajo za naše bolnike na Univerzitetnem inštitutu za klinično nevrofiziologijo v Ljubljani, BERA na ORL oddelku v Mariboru, MRI glave in hrbtenice pa v Ljubljani ali Mariboru. Zapletene diagnostične primere (1–2% na naš odsek sprejetih bolnikov letno) hospitaliziram na nevrološki kliniki v Ljubljani, dobro pa sodelujem tudi z nevrokirurgi v Mariboru in Ljubljani.

Program razvoja v naslednjih letih. Razvoj nevrologije v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec in s tem na Koroškem je odvisen predvsem od tega, ali bo vodstvu ustanove uspelo odsek kadrovske okrepiti, saj sam ne zmorem več vsega dela. Načrtujem pa posodobitev EEG laboratorija ter v nekaj letih v sklopu istih prostorov uvedbo EMG, kar bi dodatno izboljšalo standard bolnikov na tem področju. Prav tako predvidevam posodobitev sobe za intenzivno nego z nabavo avtomatskih bolniških postelj. Spremljal bom novosti v nevrologiji in v delo uvedel tiste, ki so za tip bolnišnice, kot je naša, smiselne.

V 17 letih se je pokazalo, da je nevrolog v ekipi internistov potreben, da pa razvoj stroke, kot tudi ohranjanje že doseženega terjata nastavitve vsaj še enega nevrologa.